

การยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทย

กนกวรรณ ชวีญดี¹

สถานการณ์ปัญหาอาชญากรรมในสังคมปัจจุบัน มีแนวโน้มทวีความรุนแรงขึ้นทุกขณะทั้งในด้านสถิติตัวเลขการก่ออาชญากรรม และวิธีการประกอบอาชญากรรมของผู้กระทำความผิดดังจะเห็นได้จากการนำเสนอภาพข่าวเกี่ยวกับการกระทำผิดผ่านสื่อต่างๆ ทั้งจากโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และอินเตอร์เน็ต ฯลฯ รวมทั้งจำนวนของผู้ต้องขังในเรือนจำที่เพิ่มสูงขึ้นตามจำนวนคดีที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม อันส่งผลให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย อาทิ ปัญหาคดีล้นศาล คนล้นคุก ปัญหาเรื่องงบประมาณค่าใช้จ่ายในการดูแลการให้สวัสดิการและการบำบัดฟื้นฟูผู้ต้องขังให้สามารถกลับคืนสู่สังคมได้โดยปกติสุข เป็นต้น โดยปัญหาอาชญากรรมดังกล่าว เป็นสิ่งที่ทำลายความสงบสุขของประชาชนและสังคมเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สิน ทำให้ประชาชนเกิดความกลัว และหวาดระแวงอยู่ตลอดเวลา วิธีการก่ออาชญากรรม ที่หลากหลายและรุนแรง และสถิติปริมาณการก่อคดีนั้น มีผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน เนื่องจากสิ่งต่างๆ ที่กล่าวมานี้เป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงสภาพจิตใจของคนในสังคมขณะนั้นได้เป็นอย่างดีว่ามีสภาวะจิตใจที่โหดเหี้ยมทารุณ ไร้มนุษยธรรม คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนเป็นสำคัญ จึงนำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรมที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นด้วยเช่นเดียวกัน มีความเชื่อกันว่า การลงโทษสถานหนักจะทำอาชญากรรมลดน้อยลง ดังจะเห็นได้ว่า เมื่อมีคดีอุกฉกรรจ์สะเทือนขวัญเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ก็จะมีการเรียกร้องให้เพิ่มโทษในความผิดฐานนั้น จึงปรากฏว่าในประมวลกฎหมายอาญาและในพระราชบัญญัติต่างๆ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้มีโทษหนักขึ้นเรื่อยๆ โดยโทษทางอาญาที่รุนแรงที่สุดที่พึงใช้ต่อผู้กระทำความผิด คือ โทษประหารชีวิต (Capital Punishment) และถือได้ว่าเป็นการลงโทษที่เก่าแก่ที่สุด ซึ่งมีมาแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบันเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการลงโทษ เพื่อเป็นการแก้แค้นทดแทนความผิดที่ได้กระทำขึ้น (Retribution) รวมทั้งยังเป็นการข่มขู่ยับยั้ง (Deterrent) และที่สำคัญที่สุด คือ การตัดโอกาสการกระทำผิด

¹ นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ สถาบันพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารงานยุติธรรม) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ซ้ำ (Incapacitation) อันเป็นกำจัดผู้กระทำผิดออกไปจากสังคมอย่างเด็ดขาดด้วยวิธีการฆ่าหรือวิธีการทำให้ถึงแก่ความตาย

สำหรับการประหารชีวิตในประเทศไทยนั้น ในสมัยโบราณ เรียกว่า “กุดหัว” โดยเป็นการประหารชีวิตด้วยดาบ ประเทศไทยได้ใช้วิธีการประหารชีวิตใช้ดาบตัดศีรษะมาเป็นเวลานานถึง 26 ปี จวบจน พ.ศ.2477 จึงได้ยกเลิกโดยรัฐบาลได้เสนอขอแก้กฎหมายลักษณะอาญาว่าด้วยการประหารชีวิต โดยวิธีตัดศีรษะ มาเป็นยิงเสียให้ตาย โดยคนไทยเรียกการประหารแบบนี้ว่า “การยิงเป้า” วิธีการลงโทษไม่ต่างกันกับการตัดคอมากนัก เพียงแต่โหดเหี้ยมน้อยลงเท่านั้น การประหารชีวิตด้วยปืนได้มีการยกเลิกเมื่อวันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2546 โดยรัฐบาลได้มีการเสนอแก้พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 16) พ.ศ. 2546 โดยแก้ไขมาตรา 19 ว่า “ผู้ใดต้องโทษประหารชีวิต ให้ดำเนินการด้วยวิธีฉีดยาหรือสารพิษให้ตาย” ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาโดยเริ่มมีผลบังคับใช้ในวันที่ 19 กันยายน 2546

โทษประหารชีวิตนั้นถือได้ว่าเป็นผลพวงของระบบการล้างแค้นแบบเก่าผู้ที่คร่าชีวิตผู้อื่นต้องได้รับการลงโทษโดยเผชิญชะตากรรมเดียวกัน แต่ด้วยความเป็นพลวัตรของสังคมส่งผลให้แนวคิดดังกล่าว มีวิวัฒนาการอย่างต่อเนื่อง เปลี่ยนแปลงจากกระบวนการยุติธรรมระบบเก่าตามสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิม (Classical School) ที่มีวัตถุประสงค์ในการลงโทษเพื่อการข่มขู่ยังมีให้คนกระทำผิด และมีให้คนทำผิดแล้วมาทำผิดซ้ำอีก ดังนั้นการลงโทษต้องเป็นไปอย่างรวดเร็วรุนแรง และแน่นอน โทษนั้นต้องสาสมกับความผิดที่ทาลงไป (let the punishment fit the crime) มาสู่กระบวนการยุติธรรมที่อยู่เหนือ

การลงโทษแบบเดิม ๆ ตามสำนักปฏิฐานนิยม (Positive School) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการลงโทษเพื่อการอบรมแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้สามารถกลับตัวเป็นคนดีกลับคืนสู่สังคมได้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญและเคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์มากยิ่งขึ้น

ถึงแม้ว่าโทษประหารชีวิตจะเป็นโทษที่มีสืบต่อกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพราะเป็นโทษที่ถูกกำหนดขึ้นมาเพื่อเป็นการหลักประกันให้แก่สังคมก็ตาม แต่เนื่องจากการลงโทษประหารชีวิตนี้เป็นวิธีการที่ถือได้ว่าเป็นการกำจัดผู้กระทำความผิดออกไปจากสังคมที่รุนแรงที่สุด ดังนั้นจึงมีทั้งผลดีและผลเสีย ในส่วนของผลดีนั้น มีผู้กล่าวไว้ว่า “โทษประหารชีวิตเป็นวิธีเดียวที่จะกำจัดอาชญากรที่เป็นภัยให้ออกไปจากสังคมได้โดยเด็ดขาด” การที่เพียงแต่นำตัวอาชญากรมาจำคุกไว้ นั้น นอกจากบุคคลนั้น ๆ จะสามารถหลบหนีไปก่ออาชญากรรมได้อีก ยังเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณในการแบกรับภาระเรื่องค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูบุคคลเหล่านี้ ประกอบกับคนส่วนใหญ่มีความเกรงกลัวต่อโทษประหารชีวิตมากกว่าโทษประการอื่น ฉะนั้นการที่มีการใช้โทษนี้อยู่ จึงทำให้คนไม่กล้ากระทำความผิด เท่ากับเป็นการช่วยป้องกันมิให้เกิดอาชญากรรมได้อีกทางหนึ่งด้วย แต่ในทางกลับเมื่อกล่าวถึงผลเสียของโทษประหารชีวิตที่เห็นได้อย่างเด่นชัด ก็คือ หากเกิดข้อผิดพลาดในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและดำเนินการตัดสินลงโทษประหารชีวิตผู้บริสุทธิ์ไปแล้ว ไม่สามารถแก้ไขความผิดพลาดดังกล่าวได้

ในระยะต่อมาจึงมีบุคคลบางกลุ่มที่เห็นว่าควรเลิกโทษประหารชีวิตนี้เสีย โดยชี้ให้เห็นถึงผลเสียของการประหารชีวิตไว้หลายประการ ซึ่งได้ก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวที่จะยกเลิกโทษประหารชีวิตอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน อีก

ทั้งประเทศต่าง ๆ ยังมีแนวโน้มในการยกเลิกโทษประหารชีวิตเพิ่มมากขึ้น ประเทศไทยยังคงเป็นอีกประเทศหนึ่งที่ยังคงมีการลงโทษประหารชีวิตอยู่ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการลงโทษประหารชีวิตจะมีข้อเสียอยู่บ้าง แต่ในขณะที่เดิวก่อนนั้นโทษนี้ก็มีข้อดีอยู่หลายประการด้วยกัน กล่าวคือ ถึงแม้ว่าการลงโทษประหารชีวิตจะถือเป็นการปกป้องและคุ้มครองไว้ซึ่งความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายและระบบยุติธรรมทางอาญา รวมไปถึงการสนองตอบต่อความต้องการแห่งมติมหาชน แต่ด้วยเหตุผลทางด้านมนุษยธรรมและสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นกระแสที่ต้องการการตอบรับ

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความเห็นว่า ควรมีการศึกษาถึงทัศนคติของกลุ่ม/องค์กรต่าง ๆ ในสังคมว่ามีทัศนคติต่อเรื่องการลงโทษประหารชีวิตอย่างไร และสำหรับประเทศไทยของเราควรมีแนวโน้มหรือทิศทางในการยกเลิกโทษประหารชีวิตหรือไม่ ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการลงโทษประหารชีวิตนั้น พบว่ามีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการลงโทษประหารชีวิตมาแล้วเช่นกันโดยทำการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่าง ๆ อาทิ กลุ่มประชาชนทั่วไป กลุ่มภิกษุสงฆ์ ในพุทธศาสนา เป็นต้น รวมทั้ง การศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลจากเอกสารตำรางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อจัดทำบทสรุปข้อเสนอแนะตามการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ศึกษาวิจัยนั้น ๆ

ผู้ศึกษามีข้อสังเกตในประเด็นการศึกษาเพิ่มเติมว่า ในการศึกษาข้อมูลเพื่อกำหนดทิศทางการลงโทษในกระบวนการยุติธรรมไทยนั้น ควรทำการศึกษาจากผู้ที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับกระบวนการยุติธรรมและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการลงโทษประหารชีวิตโดยตรง ซึ่งได้แก่บุคลากรในกระบวนการยุติธรรม นักวิชาการ

ด้านกฎหมายหรือนิติศาสตร์ ผู้เสียหายหรือเหยื่อหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลของการกระทำความผิด องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับเหยื่อ และองค์กรสิทธิมนุษยชนต่าง ๆ รวมทั้งผู้ต้องโทษประหารชีวิตและประชาชนทั่วไป เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการกำหนดวิธีการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่มีความสอดคล้อง ถูกต้อง เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย และทิศทางแนวโน้มในการยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทย รวมถึงไปถึงประโยชน์ในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมไทยในยุคโลกาภิวัตน์ให้เป็นที่ยอมรับจากนานาชาติอารยประเทศต่อไป

การศึกษาเรื่อง “การยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎี ประวัติ วิวัฒนาการ วัตถุประสงค์ วิธีการ และกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการลงโทษประหารชีวิต และการยกเลิกโทษประหารชีวิตในต่างประเทศ ประกอบกับการศึกษาทัศนคติของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ผู้เสียหายหรือเหยื่อ หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลของการกระทำความผิด ผู้เคยต้องโทษประหารชีวิต นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิติศาสตร์หรือกฎหมาย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาการลงโทษประหารชีวิต และผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรพัฒนาเอกชนที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับเหยื่อ และองค์กรสิทธิมนุษยชน และประชาชนทั่วไป จำนวน 15 ท่าน (โดยแยกออกเป็น ชาย 11 ท่าน หญิง 4 ท่าน) ที่มีต่อการยกเลิกโทษประหารชีวิต และแสวงหาข้อสรุปในเรื่องการยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งได้แบ่งวิธีการศึกษาออกเป็น 2 วิธี คือ การศึกษาจากเอกสาร และการศึกษาภาคสนาม

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 15 ท่าน

เกี่ยวกับทัศนคติต่อการยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทย ในประเด็นสำคัญ ได้แก่ สภาพปัญหาอาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมในสังคมไทย ทัศนคติต่อการลงโทษประหารชีวิตและทัศนคติต่อการยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทยและข้อสรุป โดยในแต่ละประเด็นได้แยกเป็นประเด็นคำถามย่อย เพื่อสร้างความเข้าใจแก่ผู้ให้สัมภาษณ์มากยิ่งขึ้น และเพื่อประโยชน์ในครอบคลุมข้อมูล และทัศนคติในแง่มุมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้มากยิ่งขึ้น โดยผลการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา

โดยสามารถสรุปทัศนคติของผู้ให้สัมภาษณ์ต่อการยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทย และอภิปรายผลการศึกษา ในประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องได้ ดังนี้

1. สภาพปัญหาอาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมในสังคมไทย

ปัจจุบันสังคมไทยยังคงมีสถิติคดีอาชญากรรมเพิ่มมากยิ่งขึ้น และรูปแบบวิธีการในการกระทำผิดก็มีความรุนแรง หลากหลาย และมีความสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น อันเป็นผลมาจากปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจเป็นสำคัญ โดยกระบวนการยุติธรรมไทยยังประสบปัญหาทั้งในเรื่อง บุคลากรในกระบวนการยุติธรรม เช่น จำนวนบุคลากรมีน้อยเกินไป ไม่เพียงพอต่อการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชนทั่วไปและผู้ที่ต้องเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมรวมทั้งยังขาดองค์ความรู้ที่ถูกต้อง เหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ ขาดความเข้าใจในระบบการดำเนินงาน เป็นต้น ส่วนด้านงบประมาณนั้นปัญหาหลักคืองบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานทั้งในด้านการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ สืบสวนสอบสวน จนถึงการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด และการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องโทษ ด้านการ

พิจารณาคดีพบว่ามีความล่าช้าในกระบวนการพิจารณาคดีมาก ส่งผลให้ปริมาณคดีล้นศาล และพบปัญหาในเรื่องการสร้างความเป็นธรรมให้แก่ประชาชน การสร้างระบบการพิจารณาคดีให้เอื้อต่อกระบวนการยุติธรรมและปัญหาอีกประการหนึ่งที่กล่าวถึงคือปัญหาในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดมีปัญหามากในเรื่องระบบการบำบัด แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

โดยส่วนตัวแล้วผู้ศึกษามีความเห็นตรงกับผลการสัมภาษณ์ ซึ่งเห็นว่าในปัจจุบันสถานการณ์ของกระบวนการยุติธรรมไทยนั้น ประสบปัญหาในด้านการบริหารจัดการต่างๆ เพื่อการอำนวยความสะดวกยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพให้แก่ประชาชน ทั้งในด้านบุคลากร งบประมาณ ขั้นตอน กระบวนการในการพิจารณาคดี รวมไปถึง ในส่วนของกระบวนการภายหลังการพิจารณาคดี และการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ควรเร่งดำเนินการแก้ไข เนื่องจากผู้ศึกษาเห็นว่ากระบวนการยุติธรรม คือ กระบวนการที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรงและใกล้ชิดกับการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนทั่วไปในสังคมมากที่สุด อีกทั้งยังเปรียบเสมือนที่พึ่งของประชาชนที่เดือดร้อน ประกอบกับสถานการณ์ปัญหาอาชญากรรมในปัจจุบันยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นทุกขณะ และตามที่คุณให้สัมภาษณ์แสดงทัศนคติในแนวทางที่เห็นตรงกันว่า วิธีการ รูปแบบ และขั้นตอนในการก่ออาชญากรรมมีความรุนแรงมากขึ้น สลับซับซ้อน และสร้างความเสียหายแก่ชีวิต ทรัพย์สิน และสังคมส่วนร่วมมากขึ้นและจะยิ่งทวีความรุนแรงขึ้นอีกในอนาคตซึ่งผู้ศึกษาก็มีความเห็นตามที่กล่าวมาข้างต้นเช่นเดียวกัน

โดยมีความเห็นเพิ่มเติมว่า การที่สภาพสังคมเกิดอาชญากรรมรุนแรงสูงขึ้นนอกเหนือจากปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ ที่ก่อให้เกิดความโลภ ความ

อยากมีอยากได้ จนนำไปสู่การก่ออาชญากรรม เพื่อตอบสนองความต้องการต่างๆ ของตนเอง แล้ว ก็เนื่องมาจากการสร้างการรับรู้และเรียนรู้ แบบความรุนแรงของคนในสังคม เนื่องจากเมื่อสังคมมีการนำเสนอปัญหาที่มุ่งเน้นไปที่วิธีการ กระทำ ความผิด โดยได้ชี้แจงขั้นตอนการกระทำ ผิดโดยละเอียด ก็เป็นช่องทางหนึ่งที่ทำให้ผู้อื่น ในสังคม อาจเลียนแบบและนำไปเป็นช่องทางใน การกระทำผิดตามก็เป็นได้ หรือแม้กระทั่งการนำ เสนอข่าวในเรื่องบทลงโทษที่รุนแรงว่าเป็นความ สาส์มของการกระทำผิดก็ตาม ก็เป็นนัยที่นำไปสู่ การแก้ไขปัญหา หรือหาทางออกของปัญหาด้วย การใช้ความรุนแรงได้เช่นเดียวกัน

2. ทักษะต่อการลงโทษประหารชีวิต

จากทักษะของผู้ให้สัมภาษณ์ พบว่า วัตถุประสงค์ของโทษประหารชีวิต คือ

1. โทษประหารชีวิต เป็นการตอบสนอง การแก้แค้นทดแทนให้แก่เหยื่อที่ได้รับผลเสียหาย จากการกระทำผิดที่สาสมกับความผิดที่ ก่อขึ้น
2. โทษประหารชีวิตเป็นการข่มขู่ขังให้ คนทั่วไปในสังคมเกรงกลัวต่อโทษ ไม่ให้เกิดการ เลียนแบบเป็นเยี่ยงอย่างต่อไป
3. การประหารชีวิตเป็นการตัดผู้กระทำ ผิดที่ไม่สามารถแก้ไขฟื้นฟูได้ออกจากสังคมอย่าง เด็ดขาด
4. โทษประหารชีวิตเป็นการป้องกันสังคม จากอาชญากรรมผู้กระทำผิดคนนั้นไม่สามารถ กระทำผิดซ้ำได้อีก

โดยการเปลี่ยนวิธีการลงโทษมาเป็นการฉี ดสารพิษนั้นมีความเหมาะสมดี เพราะเป็นวิธี การนำไปสู่ความตายของผู้กระทำผิดเหมือนกัน แต่ไม่ทรมาน หรือทรมานโหดร้ายเหมือนกับวิธีการ

ยิงเป้า แต่ในทางกลับกันผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ เห็นว่า โทษประหารชีวิตไม่มีความเกี่ยวข้อง สัมพันธ์กับการยับยั้งอาชญากรรม เป็นการแก้ไข ปัญหาที่ปลายเหตุเท่านั้น

ผู้ศึกษามีทักษะต่อการลงโทษประหารชีวิต เช่นเดียวกันกับกลุ่มประชากรผู้ให้สัมภาษณ์ โดย เห็นว่า โทษประหารชีวิต หมายถึงการลงโทษ ของรัฐตามที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยการเอาไป ผ่าเสียชีวิต จะใช้ในคดีที่กระทำผิดในลักษณะ อุกฉกรรจ์ ซึ่งปัจจุบันใช้วิธีการลงโทษประหาร ชีวิตด้วยการฉีดยาพิษหรือสารพิษ นับว่าเป็นวิธี การที่มีความเหมาะสม กับการปฏิบัติต่อผู้กระทำ ผิดแล้ว เนื่องจากเป็นวิธีการที่กระทำโดยรวดเร็ว และเจ็บปวดทรมานน้อยที่สุดในวิธีการลงโทษ ประหารที่มีอยู่ในขณะนี้

ปัญหาอาชญากรรมที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น โหดเหี้ยมในการกระทำมากขึ้น ส่งผลให้สังคม เรียกร้องให้มีการจัดการกับผู้กระทำผิดอย่างเด็ด ขาดให้สาสมกับความผิด เสียงเรียกร้องให้มีการ ประหารชีวิตผู้กระทำผิดอย่างจริงจังทันทีทันใด ปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์อย่างต่อเนื่องเป็น ระยะเวลา ด้วยความเชื่อว่า โทษประหารชีวิตจะ สามารถทำให้ยับยั้งอาชญากรรมได้ จะสามารถ ข่มขู่ขังให้คนเกิดความเกรงกลัวไม่กล้าที่จะ กระทำผิด

แต่ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นว่า แม้จะมีการบังคับใช้โทษประหารชีวิตอย่างต่อเนื่อง และจริงจัง อาชญากรรมที่รุนแรงก็ยังคง เกิดขึ้นเหมือนเดิม ที่สำคัญโทษประหารชีวิตมีผลต่อ การยับยั้งการกระทำผิดของคนแต่ละประเภทใน สังคมไม่เท่ากัน โทษประหารชีวิตทำให้คนทั่วไป กลัว แต่ไม่ทำให้คนร้ายกลัว คนที่ทำความผิดส่วน ใหญ่ตัดสินใจทำผิดเพราะคิดว่าเมื่อทำแล้วจะ สำเร็จและเห็นว่าทำแล้วจะสามารถหลุดรอดไปได้

ถ้าประกอบอาชญากรรมแล้วไม่สำเร็จก็คงไม่ทำ และถ้าทำสำเร็จแล้ว ถึงแม้โทษจะรุนแรงแค่ไหน แต่สามารถหลุดรอดไปได้ โทษนั้นก็มิค้ำเป็นศูนย์ ดังนั้นพวกอาชญากรมืออาชีพ พวกอิทธิพล พวกจ้างวานจึงไม่กลัวโทษประหาร เพราะเชื่อในความสามารถในการหลบหลีกของตนทำให้ไม่ต้องรับโทษ แต่ถ้าโอกาสหลุดรอดมีน้อย แม้จะมีโทษแค่จำคุก 2-3 ปี ก็ไม่กล้าเสี่ยงที่จะกระทำ

โทษประหารชีวิตเป็นผลทางด้านจิตใจ จากวัตถุประสงค์ของการลงโทษที่เป็นพื้นฐานของความรู้สึกในจิตใจของประชาชนทั่วไป คือความรู้สึกโกรธแค้นต่อผู้กระทำผิด และการที่รัฐดำเนินการลงโทษประหารชีวิตผู้กระทำผิดนั้นก็เป็นการแก้แค้นแทนฝ่ายผู้เสียหาย โดยควรใช้ในความผิดที่รุนแรงเฉพาะกรณีเท่านั้น เพราะอาจสร้างความเคยชินในเรื่องการประหารชีวิตให้แก่ประชาชน นอกเหนือจากผลร้ายของของการกระทำผิดจนต้องโทษประหารชีวิตที่เกิดขึ้นกับผู้กระทำผิดแล้ว ตัวเหยื่อเองก็อาจจะได้รับผลกระทบด้วย เนื่องจากเมื่อบทลงโทษรุนแรง ผู้กระทำผิดย่อมต้องพยายามทุกวิถีทาง เพื่อที่จะได้หนีรอดการจับกุม โดยการทาลายพยาน หลักฐานที่จะใช้ในการพิสูจน์ความผิด เช่น การฆ่าเหยื่อเพื่อปกปิดความผิด เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การลงโทษประหารชีวิตเป็นการแก้ไข้ปัญหาที่ปลายเหตุเท่านั้น แต่หากพิจารณาถึงต้นเหตุของปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นแล้ว ควรจะมีการส่งเสริมศีลธรรม จริยธรรมอันดีงามให้ประชาชนในสังคมไทย มีความเข้าใจเรื่องหลักธรรมคำสอนพื้นฐานตามพระพุทธศาสนา เพื่อเป็นการขัดเกลาจิตใจให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข อันเป็นการลดปัญหาอาชญากรรมที่ต้นเหตุของปัญหามากกว่า หากดำเนินการดังกล่าวได้จริงในทางปฏิบัติแล้ว โทษ

ประหารชีวิตคงไม่มีความจำเป็นอีกต่อไปสำหรับสังคมไทย

3. ทัศนะต่อการยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทย

ผลการสัมภาษณ์แบ่งออกเป็นทั้งเห็นด้วย และไม่เห็นด้วยกับการยกเลิกโทษประหารชีวิต ในสังคมไทย โดยส่วนที่เห็นด้วย มีเหตุผลว่าโทษประหารชีวิตเป็นเพียงการข่มขู่ระยะสั้นเท่านั้น ไม่มีผลในการป้องกันการก่ออาชญากรรมระยะยาว อาจเกิดข้อผิดพลาดในกระบวนการดำเนินคดีแล้วส่งผลให้ประหารชีวิตคนบริสุทธิ์ ซึ่งไม่สามารถแก้ไขอะไรได้อีก การลงโทษประหารชีวิตไม่สามารถจัดการกับอาชญากรมืออาชีพได้ เป็นการขัดต่อหลักพระพุทธศาสนา และละเมิดต่อหลักสิทธิมนุษยชน เมื่อรัฐมองว่าการฆ่าคนเป็นเรื่องที่ผิด ดังนั้นรัฐก็ไม่ควรที่จะกระทำเสียเองการประหารชีวิตไม่ใช่การแก้ไข้ปัญหาที่ถูกต้อง เพราะสาเหตุของการเกิดปัญหาอาชญากรรมไม่ได้มาจากสันดานดิบของคน แต่เกิดจากการหลอหลอมของสังคม ส่วนที่ไม่เห็นด้วยกับการยกเลิก มีเหตุผลว่าโทษประหารชีวิตเป็นโทษที่สามารถป้องปรามอาชญากรรมของผู้กระทำผิดที่เกิดขึ้นหรือคิดจะกระทำในความผิดอุกฉกรรจ์ ทำให้บุคคลอื่นซึ่งเห็นการลงโทษแล้วไม่กล้าจะกระทำความผิด อันเป็นการข่มขู่ยับยั้ง เป็นการกำจัดคนที่กระทำความผิดหรือเป็นอาชญากรโดยสันดานออกไปจากสังคมได้อย่างเด็ดขาด อีกทั้งยังเป็นกรรมที่ผู้กระทำผิดควรได้รับ ภายหลังจากการก่อกรรมไว้ ดังนั้นจึงสมควรและสาสมกับฐานความผิดที่เกิดขึ้นแล้ว เนื่องจากเห็นว่าไม่จำเป็นต้องดำเนินรอยตามต่างประเทศ เพราะกฎหมายในสังคมไทยเราก็มีความเหมาะสม สมเหตุสมผลและได้ผ่านการกลั่นกรองมาเป็นอย่างดีแล้ว อาจสร้างความยึดหยุ่น

ในการลงโทษพิจารณาโทษของศาลโดยการบัญญัติโทษเพิ่มไว้สองลักษณะ คือจำคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิต โดยดูจากลักษณะสภาพของความผิดว่ามีสาเหตุมาจากอะไร และสุดท้ายคือสังคมไทยยังไม่มีความพร้อม เนื่องจากปัญหาอาชญากรรม การกระทำผิดของคนในสังคมยังมีอยู่มาก หากยกเลิกไปอาจก่อให้เกิดความวุ่นวายในสังคมขึ้นได้

จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรม และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับผลการสัมภาษณ์เชิงลึกซึ่งปรากฏว่า มีทั้งทัศนคติเห็นด้วยต่อการยกเลิก และไม่เห็นด้วยกับการยกเลิกโทษประหารชีวิต ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาจะไม่ทำการเปรียบเทียบในเชิงปริมาณ ว่ามีผู้ให้สัมภาษณ์ที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยเป็นจำนวนเท่าไร เนื่องจากเป็นการศึกษาถึงทัศนคติส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละท่าน แต่จะให้ความสำคัญกับเหตุผลสนับสนุนทัศนคติต่อการยกเลิกโทษประหารชีวิตเป็นหลัก

เมื่อวิเคราะห์ผลการศึกษาทั้งการศึกษาจากเอกสาร และการศึกษาภาคสนามด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก สรุปได้ว่า กลุ่มประชากรที่มีทัศนคติไปในทางเห็นด้วยกับการยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทยนั้น เห็นว่าโทษประหารชีวิตมีผลในการข่มขู่ยังให้คนเกิดความเกรงกลัวต่อการลงโทษที่รุนแรง พร้อมทั้งเป็นการตัดอาชญากรโดยสันดานออกไปจากสังคมอย่างเด็ดขาด เพื่อการป้องกันสังคมจากการกระทำผิดซ้ำ ซึ่งในปัจจุบันก็นับว่ามีความเหมาะสมตามสภาพสังคมไทย อีกทั้งกระบวนการยุติธรรมก็มีกระบวนการในการคัดกรองในการยื่นอุทธรณ์ถึงชั้นศาลฎีกาได้ หากยกเลิกไปแล้วอาจเกิดปัญหาความวุ่นวายขึ้นในสังคมได้ เพราะคนกระทำความผิดกันมากขึ้น ส่งผลให้สถิติอาชญากรรม

สูงขึ้นตามไปด้วย ดังนั้นจึงยังไม่ควรยกเลิกโทษประหารชีวิต ในสังคมไทยปัจจุบัน แต่หากเมื่อใดที่สังคมมีความพร้อมคนในสังคมมีจิตสำนึกศีลธรรม จริยธรรมที่ดีงามแล้ว จึงค่อยประกาศยกเลิกโทษประหารชีวิตต่อไป

ส่วนผู้ที่เห็นควรให้ยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทยนั้น ผู้ศึกษาได้ทำการพิจารณา และสรุปได้ว่า เนื่องจากกลุ่มประชากรกลุ่มนี้มีความเห็นว่า การลงโทษประหารชีวิตนั้นไม่ได้มีผล ในการยับยั้งการกระทำความผิดของอาชญากรมากนัก และเป็นการข่มขู่ให้คนเกิดความกลัวในระยะสั้นเท่านั้น ประกอบกับกระบวนการยุติธรรมไทยในปัจจุบันยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรในด้านการพิสูจน์จนปราศจากข้อสงสัยว่า บุคคลผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดจริง และสมควรได้รับการลงโทษถึงชีวิต ถ้าเกิดความผิดพลาดขึ้นการกระบวนการพิจารณาคดีแล้วลงโทษผู้บริสุทธิ์ไปเสียแล้ว ก็จะไม่สามารถเรียกหรือกลับคืนมาซึ่งชีวิตของผู้บริสุทธิ์ผู้นั้นได้อีก นอกจากนี้แล้วเหตุผลสนับสนุนความคิดเห็นดังกล่าวก็คือ การประหารชีวิต ก็คือการฆ่าคน จึงนับว่าเป็นการกระทำที่ขัดต่อหลักศาสนาและหลักสิทธิมนุษยชนอีกด้วย จึงควรที่จะมีการยกเลิกโทษประหารชีวิตเสีย

4. ข้อสรุปเกี่ยวกับการยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทย

จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 15 ท่าน ข้อสรุปทัศนคติต่อการยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทย ปรากฏว่าผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีทัศนคติเห็นด้วยต่อการยกเลิกโทษประหารชีวิต มีจำนวน 9 ท่าน ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์ที่ไม่เห็นด้วยกับการยกเลิกโทษประหารชีวิตมีจำนวน 6 ท่าน โดยมีเหตุผลสนับสนุนดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งโดยสรุปถึงแม้ว่าผู้ให้

สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ที่มีความเห็นว่าควรยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทย แต่มีข้อสังเกตประการหนึ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นตรงกันก็คือ ก่อนที่จะประกาศยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทยนั้น ควรมีการเตรียมความพร้อมในสังคมเสียก่อนโดยการพัฒนากระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการป้องกัน ควบคุมปัญหาอาชญากรรม กระบวนการในการพิจารณา คดี การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน รวมไปถึงการสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนในสังคมให้ผู้อยู่ดีมีสุขภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดีเสียก่อน หากสามารถดำเนินการดังกล่าวได้จริง การจะยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทยก็สามารถทำได้ง่ายขึ้น โดยไม่มีเสียงคัดค้านจากกลุ่มประชาชนที่ไม่เห็นด้วยกับการยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทย

จากการศึกษาทัศนคติของกลุ่มประชากรที่มีต่อการยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทย พบว่ากลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 9 ท่าน ที่มีทัศนคติเห็นด้วยต่อการยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทยนั้น ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิจากสภานายความ กรมราชทัณฑ์ สำนักงานกิจการยุติธรรม ผู้เคยต้องโทษประหารชีวิต อาจารย์คณะนิติศาสตร์ กรรมการสิทธิมนุษยชน นักกฎหมายประจำโครงการศึกษาการลงโทษประหารชีวิต ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับเหยื่อ และหน่วยงานที่ปฏิบัติงานด้านการรณรงค์ยกเลิกโทษประหารชีวิต

ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 6 ท่าน ที่มีทัศนคติไม่เห็นด้วยต่อการยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทย ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ อัยการ ผู้พิพากษา ผู้ทรงคุณวุฒิจากกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเหยื่อหรือผู้เสียหาย และประชาชนทั่วไป

โดยข้อสังเกตจากการศึกษาของผู้ศึกษาในด้านทัศนคติในเรื่องการยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทยของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละท่านนั้น มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงมาจากอาชีพการงานของผู้ให้สัมภาษณ์ อันเป็นผลสืบเนื่องต่อทัศนคติในเรื่องการยกเลิกโทษประหารชีวิต โดยข้อสังเกตประการแรกที่ได้เห็นได้อย่างชัดเจนที่สุด คือ กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมจำนวน 4 ท่าน มีทัศนคติไม่เห็นด้วยต่อการยกเลิกโทษประหารชีวิต โดยส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานที่มีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทั้งสิ้น ทำให้ได้รับทราบถึงสถานการณ์ปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นสังคมไทยว่ายังคงมีความรุนแรงมาก และในอนาคตก็มีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นทุกขณะ ดังนั้น จึงเห็นว่าโทษประหารชีวิต เป็นเครื่องมือในการยับยั้งและป้องกันสังคมจากปัญหาอาชญากรรมรุนแรงได้ เพราะด้วยภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบทำให้ได้รับทราบข้อมูล และมีประสบการณ์จากการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการลักษณะ รูปแบบหรือวิธีการสาเหตุและผลของการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นจากการก่ออาชญากรรม ยกตัวอย่างเช่น ตำรวจ ซึ่งเป็นหน่วยงานแรก ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการกระทำผิด ทำหน้าที่ในการสืบสวน สอบสวนข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อยืนยันฟ้องต่ออัยการต่อไป จึงรับรู้และสัมผัสปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยโดยตรง ว่ามีความรุนแรงและสลับซับซ้อนมากเพียงใด ส่งผลให้เล็งเห็นว่าการยับยั้งการกระทำผิดของคนในสังคมไทยได้นั้น จำเป็นที่จะต้องมิกฎหมายที่ศักดิ์สิทธิ์และการลงโทษที่รุนแรง เพื่อข่มขู่ยับยั้งให้คนเกรงกลัวต่อผลของการกระทำผิดและสาสมกับความผิดที่ก่อขึ้น เป็นต้น

นอกจากนี้แล้ว อีกกลุ่มหนึ่งที่ไม่เห็นด้วยกับการยกเลิกโทษประหารชีวิตก็คือ ผู้ที่ได้รับการ

เสียหายจากผลของการกระทำผิด ผู้ศึกษาเห็นว่า เป็นผลมาจากความเสียหายที่เกิดขึ้นกับตนเอง เป็นเรื่องที่ยากแก่การให้อภัย จนมองว่าผู้ที่กระทำผิดสมควรที่จะต้องชดใช้กรรมที่ตนเองก่อขึ้น การลงโทษประหารชีวิตผู้ที่กระทำผิด จึงเป็นเรื่องที่เหมาะสมแล้ว ส่วนประชาชนทั่วไปในสังคมนั้น โดยส่วนใหญ่ก็ยังคงมีความเห็นในลักษณะไม่เห็นด้วยกับการยกเลิกโทษประหารชีวิต เนื่องจากยังคงมีความรู้ ความเข้าใจว่าโทษประหารชีวิตเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขปัญหาและยับยั้งการก่ออาชญากรรมรุนแรงอย่างได้ผล และเป็นไปตามกฎแห่งกรรมตามหลักแนวคิดทางพุทธศาสนาซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ในสังคมไทยนับถือ โดยมีทัศนะว่าเมื่อกระทำผิดก็ควรได้รับกรรมที่สาสมกับความร้ายแรงกับความผิดที่ก่อขึ้น

ส่วนในกลุ่มที่มีทัศนะเห็นด้วยต่อการยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทยนั้น จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ทั้งในด้านข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติการศึกษาและประสบการณ์การทำงานของแต่ละท่าน ทำให้ผู้ศึกษาได้รับทราบประวัติภูมิหลังและทัศนะเกี่ยวกับการลงโทษประหารชีวิต โดยในผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มนี้ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีวุฒิการศึกษาในด้านนิติศาสตร์ อาชีววิทยา หรือปฏิบัติงานในหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีโอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการรณรงค์ยกเลิกโทษประหารชีวิตในต่างประเทศ และมีความเห็นที่ตรงกันประการหนึ่งว่าในความเป็นจริงแล้ว ในอดีตที่ผ่านมาสังคมไทยก็มีการลงโทษประหารชีวิต แต่ก็ยังคงมีการกระทำผิดที่รุนแรงจนต้องโทษประหารชีวิตเกิดขึ้นอยู่อย่างมากมายและต่อเนื่อง จึงเป็นเหตุให้พิจารณาได้ว่า การลงโทษประหารชีวิตไม่มีผลต่อการยับยั้งการกระทำผิดร้ายแรง จึงไม่สามารถยับยั้ง

การกระทำผิดของอาชญากรได้จริง การมีโทษประหารชีวิตในสังคม นอกจากจะไม่สามารถข่มขู่ยับยั้งการกระทำผิดได้แล้ว ยังเป็นการลงโทษที่มีความทารุณ โหดร้าย และขัดต่อหลักศาสนาและมนุษยชนอีกด้วย ดังนั้นจึงไม่มีความจำเป็นต่อการบังคับใช้โทษดังกล่าวอีกผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มนี้จึงเห็นด้วยกับการยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทย

โดยทัศนะส่วนตัวของผู้ศึกษาแล้ว ไม่เห็นด้วยกับการคร่าชีวิตมนุษย์ด้วยกันเอง จึงเห็นด้วยกับการยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทยตามเหตุผลสนับสนุนการยกเลิกที่กล่าวมาข้างต้น แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันนี้ คิดว่าคงยังไม่สามารถประกาศยกเลิกอย่างเป็นทางการได้ในทันที เนื่องจากยังมีประชาชนในสังคมอีกเป็นจำนวนมากที่ยังเห็นชอบกับโทษดังกล่าวอยู่ว่ามีผลในทางการข่มขู่ยับยั้งอาชญากรรมได้ ดังนั้น จึงเห็นว่า กระบวนการยุติธรรมจึงควรจะมีการพิจารณาก่อนที่จะดำเนินการลงโทษประหารชีวิตในแต่ละกรณีอย่างรอบคอบ และถี่ถ้วน จนปราศจากข้อสงสัยใด ๆ ทั้งสิ้นก่อน ส่วนวิธีการที่จะนำมาใช้แทนโทษประหารชีวิตนั้น ก็เห็นด้วยกับกลุ่มประชากรที่เห็นตรงกันว่า ควรใช้โทษจำคุกตลอดชีวิตแทน โดยมีการพิจารณาการลดหย่อนผ่อนโทษเป็นรายกรณีไป โดยดูจากองค์ประกอบหลาย ๆ ส่วน ประกอบการพิจารณา อาทิ ความร้ายแรงของการกระทำผิด ผลเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำผิด พฤติการณ์แห่งคดีที่เจตนาในการกระทำผิด รวมทั้งผลของการบำบัด แก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมเสีย และสภาพความคิด จิตใจของผู้ต้องโทษว่าสามารถกลับตัวเป็นคนดี ไม่คิดที่จะหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำ และสามารถกลับคืนสู่สังคมได้โดยปกติสุขหรือไม่ เป็นต้น แต่หากไม่สามารถกลับตัว กลับใจได้ ก็ใช้การจำคุกตลอด

ชีวิตเป็นมาตรการในการป้องกันสังคมให้ปลอดภัย จากอาชญากรรมผู้หนึ่งแทนการตัดออกจากสังคมด้วยการประหารชีวิต เพื่อประโยชน์ในการยอมรับด้าน สิทธิมนุษยชนจากนานาอารยประเทศ และไม่ เป็นการกระทำที่ขัดต่อหลักศาสนาแต่ประการใด ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต่างก็ได้รับความเป็นธรรม ผู้ กระทำผิดก็ได้ชดใช้ผลกรรมของการกระทำ เข็้อยก็ได้รับการชดเชยด้วยการลงโทษผู้กระทำผิดถึงแม้ จะไม่ใช่แบบตาต่อตา ฟันต่อฟัน แต่ก็นับว่าเป็นวิธี การที่สามสมแล้วในระดับหนึ่งตามแนวคิดอาชญา วิทยาสสมัยใหม่ที่มุ่งเน้นความสมานฉันท์มากกว่า การแก้แค้นทดแทน

ส่วนการยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทย นั้น ผู้ศึกษามีความเห็นว่าคุณต้องใช้เวลาพอสมควร เพื่อสร้างพื้นฐานด้านความคิด ความ เชื่อให้ประชาชนในสังคมเห็นพ้องไปในทิศทาง เดียวกันว่า โทษประหารชีวิตไม่จำเป็นอีกต่อไป สำหรับสังคมไทย โดยในระหว่างการดำเนินการ เพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายดังกล่าว ก็ควรมีมาตรการ ในอันเป็นการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนา กระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ใน การทำหน้าที่อำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชน เตรียมความพร้อมด้วยการปรับปรุงกระบวนการ ยุติธรรมแบบบูรณาการ ตั้งแต่ขั้นตอนก่อน ระหว่าง และหลังการพิจารณาคดีให้ความสำคัญกับการ แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด พร้อมด้วยการรณรงค์ปลูก สร้างจิตสำนึก ศีลธรรม จริยธรรม การยึดมั่น ตามหลักธรรมคำสอนของศาสนาที่นับถือ เพื่อเป็น กรอบแนวทางในการดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคม อย่างสงบสุข

หน่วยงานหรือองค์กรที่จะมีส่วนร่วมในการ ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องการรณรงค์เกี่ยวกับการ ยกเลิกโทษประหารชีวิต และการสร้างสังคมที่มีความ สงบสุข สร้างกระบวนการยุติธรรมที่มีความ

เป็นธรรมอย่างแท้จริงนั้น ต้องเป็นหน้าที่ของทุก ๆ ฝ่ายในสังคม เช่น ภาครัฐราชการ ภาคเอกชน หน่วยงาน องค์กรพัฒนาเอกชน ภาคการศึกษา รวมทั้ง ภาคประชาชน เป็นต้น เนื่องจากอาจกล่าวได้ว่า ทุกภาคส่วนล้วนมีส่วนเกี่ยวข้อง และได้รับผล กระทบต่อสภาพสังคมที่เป็นอยู่ ดังนั้น จึงต้องมีหน้าที่ที่จะร่วมกันรับผิดชอบ และกำหนดทิศทาง ความเป็นไปของสังคมไทยร่วมกัน

■ ข้อเสนอแนะจากนักศึกษา

1. หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมควร ดำเนินการในการสร้างกระบวนการยุติธรรมที่มี ประสิทธิภาพ เชื่อถือได้ มีความจริงจังในการนำ ตัวผู้กระทำผิดได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว พร้อมทั้ง มีการพัฒนาแนวคิด ความรู้ ความเข้าใจ และวิธี การปฏิบัติของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ให้มีความสอดคล้อง และถูกต้องเหมาะสม และ คำนึงถึงเรื่องสิทธิมนุษยชนประกอบให้มากยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความยุติธรรมแก่ ประชาชนอย่างสูงสุด

2. กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรมควรมี การพัฒนากระบวนการในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้อง โทษให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถคืนคน ดีสู่สังคมได้อย่างแท้จริง ไม่กระทำผิดซ้ำ เพื่อ เป็นการป้องกันสังคมจากปัญหาอาชญากรรม

3. ภาคการศึกษาควรมีการปรับปรุงหลักสูตร วิชานิติศาสตร์หรือวิชาการเรียนการสอน เกี่ยวกับ กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ให้เน้นในเรื่อง สิทธิมนุษยชน หลักทฤษฎีวิทยา และการบริหาร งานกระบวนการยุติธรรมประกอบกันให้มากยิ่งขึ้น เพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องกระบวนการใน การลงโทษและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่ถูกต้อง เหมาะสมยิ่งขึ้น

4. สำนักงานสถิติแห่งชาติหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการศึกษาเชิงสำรวจ สอบถามความคิดเห็น (ประชาพิจารณ์) ในเรื่องการลงโทษประหารชีวิตหรือแนวคิดเกี่ยวกับการยกเลิกโทษประหารชีวิตจากประชาชนทั่วไปในสังคมก่อนที่จะทำการยกเลิกโทษประหารชีวิต โดยนำมาประกอบการรณรงค์ยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทย เพื่อป้องกันการต่อต้านจากประชาชนในสังคมที่ไม่เห็นด้วยกับการยกเลิกโทษประหารชีวิต

5. องค์กรพัฒนาเอกชนที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการรณรงค์ยกเลิกโทษประหารชีวิตควรทำการศึกษา และรณรงค์เรื่องการยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทยอย่างต่อเนื่องจริงจัง โดยอาจมีการยกตัวอย่างกรณีศึกษาที่เป็นผลมาจากการลงโทษผู้บริสุทธิ์เพราะความผิดพลาดของกระบวนการยุติธรรมทั้งในและต่างประเทศประกอบการรณรงค์ เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักในปัญหาดังกล่าว

อีกทั้งยังควรทำการศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ผู้ศึกษาจึงได้เสนอแนะแนวทางต่อการศึกษาครั้งต่อไปเพื่อเป็นการต่อยอดทางความคิด ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาเรื่องทัศนคติของคนในชุมชนต่อกรณีการลงโทษประหารชีวิตผู้กระทำผิดที่อยู่ในชุมชนของตน ว่ามีความคิดเห็นอย่างไรต่อการลงโทษดังกล่าว เป็นธรรมหรือไม่ ทัศนคติ ความรู้สึกของคนในชุมชนหรือไม่ อย่างไรแล้วนำมาเป็นข้อมูลเปรียบเทียบกับข้อเท็จจริง และหลักฐานต่าง ๆ ตามกฎหมายและกระบวนการในการพิจารณาตัดสินของศาล โดยอาจจัดทำเป็นกรณีศึกษาขึ้น เพื่อเป็นตัวอย่างให้สังคมได้รับทราบข้อมูล และให้ความตระหนักในเรื่องการลงโทษ

และการยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทยต่อไป

2. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเรื่องวิธีการลงโทษที่นำมาแทนการลงโทษประหารชีวิต โดยอาจทำการศึกษาตัวอย่างจากต่างประเทศ แล้วนำมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับสังคมไทย เพื่อนำมาเป็นข้อเสนอแนะต่อการลงโทษผู้กระทำผิดที่มีความเหมาะสมต่อไปหากยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทย

3. ควรมีการศึกษาทัศนคติของเหยื่อว่ามีความคิดเห็นอย่างไรต่อผลที่ได้รับ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิรูประบบการชดเชยความเสียหายจากการกระทำที่เกิดขึ้น นอกเหนือจากการลงโทษประหารชีวิต อันเป็นการแก้แค้น ซึ่งเหยื่อหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหยื่อไม่ได้รับการชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นแต่อย่างใดเลย

4. ควรมีการศึกษาเชิงสำรวจถึงทัศนคติของประชาชนต่อการยกเลิกโทษประหารชีวิตในสังคมไทยอย่างกว้างขวาง ครอบคลุมทุกกลุ่มอาชีพ เช่น กลุ่มบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม กลุ่มนักศึกษา กลุ่มข้าราชการ กลุ่มทางการเมือง กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน รวมทั้งกลุ่มประชาชนระดับรากหญ้าในสังคม เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางในลงโทษผู้กระทำผิดที่มีความเหมาะสม ถูกต้องตามความต้องการของประชาชนในสังคมอย่างแท้จริง

